

བོད་སྐད་མཁོ་སྤྱོད་ཆེན་མོ།

藏漢大辭典

བོད་ཁྱེད་ཀྱི་མཛོད་ཆེན་མོ།
藏漢大辭典

མཛོད་ཆ

三——五

ཡང་དབྱི་ལྷན་གྱིས་གཙོ་འགན་

བཞུས་ནས་ཚུམ་སྒྲིག་བྱས་པ།

张 怡 荪 主 编

ཁ་བྱང་བོད་ཡིག་འབྲི་མཁན། ཆེ་དན་ཞབས་བྱང་།
 ཁ་བྱང་རྒྱ་ཡིག་འབྲི་མཁན། ་ང་ དབྱི་ སུན།
 དཔེ་དེབ་ཀྱི་ མཛེས་ ཆ་ རེན་ ཞེལ་ ཅུས།
 ཅུས་ འགོད་ བྱེད་ མཁན།

书名藏文题字	才旦夏茸
书名汉文题字	张 怡 荪
装帧设计	任 肖 菊

བོད་རྒྱ་ཆེན་མོ་འཛིན་ཆེན་མོ།
 ་ང་དབྱི་སུན་གྱིས་གཙོ་འགན་
 བཞུས་ནས་རྩམ་སྒྲིག་བྱས་པ།

མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་གིས་བསྐྱུན་པ།

1985 ལོའི་ཟླ་ 7 པར་བའ་གཞི་ 1 པ་བསྐྱུགས་པ།

1985 ལོའི་ཟླ་ 7 པར་བའ་ཅིན་ལ་པར་བྱེད་ས་ 1 པ་བརྒྱུག་པ།

དེབ་ཆ་ཚང་རིམ་གྱིས་ 45

藏 汉 大 辞 典

张怡荪主编

(藏 文)

民族出版社出版 民族书店发行

民族印刷厂印刷

开本：787×1092 毫米 1/16 印张：207

1985 年 7 月第 1 版

1985 年 7 月北京第 1 次印刷

印数：0001—10000 册 书号M17049(3)48

全布面精装（上、中、下）

定价：45 元

三、དྲག (1) གྲུལ་འཆབ། 紧急，忙迫，激烈；
དམག་འཁྱུག་རྩ་དྲག་ཅན། 激烈的战争。རྩ་དྲག་
གི་ཆོགལ་འདུ། 紧急会议。(2) དྲོགལ། 重要，

[illegible]

零星日用品。

ར་ལག ར་དང་མི་ནོར་བའི་རྟགས་ཀྱི་ར་ལུ། ར་
字母上的“ར”部分，用以和ར་字母相区别。

ར་ལང་། (1)སྦྱད་པ་ཅིང་པ། 鲁莽，粗暴：ར་
ལང་གི་སྦྱད་ལམ། 鲁莽的行为。(2)ངན་གོམས།
恶习。不好的习惯：པག་མེད་ར་ལང་དུ་གོར་བ།
流于放荡不羁。

ར་ལག (མག) མཐུ་འི་བྱལ་རབས་ཀྱི་གོ་གནས་ཆེ་
བྲལ་གིག་ཏུ་བོད་མང་དུ་བྱི་དཔོན་བཅས། གོ་
གནས་འདི་གི་མང་བོད་ས་གནས་སྤྱད་གཞུང་གི་
རིམ་པ་གསུམ་པ་ཡིན། 札萨，札萨克。清代官
名，义为总管。有备兵札萨克与旗札萨克，外
有喇嘛为札萨克者管辖僧众。此官在原西藏地
方政府为正三品。

ར་ལུ་འུ་མ། (མར་ཁ) ལུ་པོ་གང་ལྟ། 匝胡女。
恒河的异名。

ར་ལག (ལག) ར་དང་མི་ནོར་བའི་རྟགས་ཀྱི་ར་
ལག ར་字母上的“ར”部分，用以和ར་字母相
区别。

ར་ཏི། (ལགས) (1)ཕྱེ་ལུག་ཏི་ཅི་སྐྱེ་གྱི་རིགས་
གིག་ཏུ། ར་ཆ། ལུ་རྩེ་འོད། ལུ་པ་པ་འོད་
ཕྱེད། བས་འུ། སྤྱང་ལུང་སྐྱེས་ལུང་ནད་མེལ་
བར་ཕྱེད། 肉蔻。梵语译为“有生”。肉豆蔻科
药用植物名。味辛，性热，功能补阳、化食、
治瘵病等风疾。 མིང་གི་རྣམ་ཐངས་ལ་འདབ་
བདུན་པ་དང་། ལྷ་མའི་མེ་རྟག་མ་ལ་རྟི། གཞོན་
བུའི་ཐོང་ཅན། ཡིད་བཟང་སྤྱེས་བཅས་ས། (2)རིན་
པོ་ཆའི་རིགས་གིག་ཏུ། ལུ་པ་པ་སྤྱད་སྤེལ། ལྱིས་
པའི་ཆུང་གདོན་སྤྱང་བར་ཕྱེད། 匝底。宝石名。
入药能增益福祿，驱为害小儿之魔鬼云。

ར་ཏི་པ་ལ། (ལགས) ཕྱེ་ལུག་བཟང་པོ་ཕྱེ་སྐྱེ་ར་
ཏི་འབྲས་བུ་མཆོག་ 上品肉豆蔻。

ར་ཏི་ཀ། སྤྱ་ཞིག་ 野麦冬。土名掘仙绳。百合

科植物名，可入药。

ར་ལུ་ལ། (མར་ཁ) ལུ་དུམ་བུ་ར། 优曇，优曇
钵罗。

ར་ལུ་འབྲས། (མར་ཁ) ལུ་དུམ་བུ་ར། 优曇，优
曇钵罗。

ར་ལུ། (ལགས) བསྐྱེས་ཐགས་ཀྱི་མིང་། 念诵。

ར་ལ་ལང་། རྩང་ཞིག་ སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་ཁོངས་ར་
བ་བོད་རིགས་རང་སྤྱང་ལུ་ལྱི་རུབ་རོམ་དང་བྱལ་
རྩང་བྱལ་མ་རྩལ་ཆུ་ཆུ་རྩྱད་ཆུ་དུ་ཡོད། རྩང་མི་
དམངས་སྤྱད་གཞུང་དེ་ཀ་མདའ་རྩ་ཡོད། 壤塘。
县名。在四川省阿坝藏族自治州西部、大渡河
上游。县人民政府驻岗木达。

ར་ལ་ལང་ཆོས་ཆེ་དགོན། སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་
ཁོངས་རོམ་ཐང་རྩང་གི་རྩ་རྩ་དགོན་ཆེན་གཉིས་
ཀྱི་ཡ་བྱལ་ཞིག་ རྩ་རྩ་དུང་བཀའ་བཞེ་རིན་ཆེན་
དཔལ་བྱིས་བདབ་པ་ཞིག་ 壤塘曲杰寺。四川壤
塘县境内觉囊派两大寺庙之一。系藏传佛教觉
囊派仁钦拜所倡建。

ར་ལ་ལང་གཙང་པ་དགོན། སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་
ཁོངས་རོམ་ཐང་རྩང་གི་རྩ་རྩ་དགོན་ཆེན་གཉིས་
ཀྱི་ཡ་བྱལ་ཞིག་ ཐོག་མར་རྩ་རྩ་ཐའི་དཔོན་
སྤྱབ་ཆུང་བཀའ་བཀའ་དབང་ཕྱིན་ལས་ཀྱི་ཆ་པོ་བཀ་
དབང་བཙན་འཛིན་རྣམ་ལུས་བྱིས་གཟིམ་ཁང་
བཅོགས་ཤིང་རྩེ་སྤྱ་རིམ་བྱིས་དགོན་པ་ཆགས་པ་
ཞིག་གོ། 壤塘藏巴寺。四川壤塘县境内觉囊派
两大寺庙之一。原系明代藏族高僧多罗那他弟
子阿旺追烈之侄阿旺登增朗杰所倡建，后来逐
渐形成觉囊派一大寺庙。

ར་ལུ་ཀ། (ལགས) ལུང་ཀ། 狼。

ར་ལུ་མིང་། (ལགས) འཇམ་བུ་མིང་། 瞻部州，
人间。

ར་ལུ་ཆ་པོ། (ལགས) (1)བྱ་གར་གྱི་ཆ་པོ་ཞིག་ 瞻
部河。印度一河名。(2)གསེར། 金。

བཟང་ཅན། 名词。淑女，才女。有智慧的女子。

མཇད་མོ། བྱེད་མོ། 措施，典礼，仪式：དགའ་བསུ་ཞུ་བའི་མཇད་མོ་ཚུགས་པ། 举行欢迎仪式。
མཇད་མོ་རིམ་པ། 仪式。མཇད་མོ་གཟབ་ཀྱིས། 盛典。མཇད་མོ་ཁྱེད་ཀྱིས། 礼服。རྟོན་འབྲེལ་མཇད་མོ། 庆典。

མཇད་བཀྱ། རྟོན་པ་གྲུག་ཐུབ་པའི་སྐྱེས་རབས་བཀྱ་ཅ་བཀྱད་རྟོན་པའི་ནམ་ཐར། 《释迦百行传》。

མཇད་པ། ①(ཐ་དད་པ) མཇད་པ། མཇད་པ། མཇད། བྱེད་པའི་ཞེས། 做、作的敬语：མཇད་རྟུངས་མི་བདེ་བ། 不便进行。གཞན་ལ་ཡན་པའི་རྒྱུ་རྐྱེད་མཇད་པ། 协助进行利他之事。②སྤྱོད་པའམ་འཕྱིན་ལས། 名词。行为，行状，事业：མཇད་རྗེས། 功勋。མཇད་ཕྱོགས། 方针。མཇད་རྟུངས་མི་བདེ་བ། 不方便，不顺利。མཇད་པ་འཕྱིན་ལས། 事业，功业。

མཇད་པ་བཅུ་གཉིས། སངས་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྐུ་ལ་པའི་སྐྱེས་འཇིག་རྟོན་དུ་མཇད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་བཞུགས་པ་སྟེ། དགའ་ལྷན་གནས་ནས་འཕྲོ་བ་དང་། ལྷམས་སུ་ཞུགས་པ་དང་། སྐྱ་བཞུམས་པ་དང་། གཞོན་རུའི་རྩལ་ཅད་དང་། བཅུན་མའི་འཁོར་གྱིས་རྩལ་བ་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་། དགའ་བ་སྤྱད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སྤྱིང་པོར་གཤེགས་པ་དང་། བདུད་བདུལ་བ་དང་། མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱལ་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བ་དང་། བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སྟེ་མཇད་པའི་ཚུལ་བཅུ་གཉིས་སོ། ཁྱེད་ཀྱིས་མཇད་པའི་ཚུལ་བཅུ་གཉིས་སོ། 十二宏化，十二相成道。化身佛示现一生经历的十二件大事：兜率降世、入住母胎、圆满诞生、少年嬉戏、受用妃眷、从家出家、行苦难行、趋金刚座、调伏魔军、成正等觉、转妙法轮和入大涅槃。

མཇད་པས་བརྩམས་པ་གསུམ། སངས་རྒྱལ་གྱི་

མ་འདྲིས་པའི་ཆོས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཆན། ལུས་ཀྱི་ལས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་སྟོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་། རག་གི་ལས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་སྟོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་། ཡིད་ཀྱི་ལས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་སྟོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་སྟེ་གསུམ་སོ། 事业所摄三。如来十八不共法三：一切身业智为导首随智而行、一切语业智为导首随智而行和一切意业智为导首随智而行。

མཇད་སྤྱོད། བྱ་སྤྱོད། 行为，事业：མཇད་སྤྱོད་བཟང་པོ། 善良的行为。

མཇད་འཕྱིན། བྱ་གཞན་གསུམ་བྱ་སྤྱོད་ཀྱི་ཞེས། 事业，功业。

མཇད་བྱང་། བཞུགས་བཅོས་གང་ཞིག་ཡིན་ཅུང་དེའི་མཐུག་དུ་རྩམ་པ་པོ་སུ་ཡིན་དང་། དུས་རིམ་ལ་བརྩམས་པ་ཡིན་སྟགས་བཞོད་པ། 跋，书跋。写在书籍、文章等后面的短文，标出作者姓名和著作时间等：དཔེ་ཆ་འདིར་མཇད་བྱང་མཇད་པས་རྩམ་པ་པོ་སུ་ཡིན་མི་ཤེས། 这本书未载跋文，因此不知道作者是谁。

མཇད་གཟིགས། མཇད་སྟོར་གཟིགས་པ། 观礼。观看典礼，观看节日庆祝活动：ཀྱུ་ཁབ་ཁག་གི་སྐྱ་མགྲོན་ལྷན་ཀྱས་ཀྱིས་རང་ཀྱལ་གྱི་དུས་ཆེན་རྟོན་འབྲེལ་ལ་མཇད་གཟིགས་གནང་བ། 各国贵宾观看我国节日的庆祝活动。

མཇའ་མཁན། (མཇོན) སྤྱད་འཛོང་མའི་གཙོ་མོ། 撮合者。老鸨的异名。

མཇའ་གྲོགས། ཤེན་དུ་མཐུན་པའི་གྲོགས་པོ། 密友，挚友。亲近的朋友：མཇའ་གྲོགས་ཀྱི་འབྲེལ་ལས། 友好关系。

མཇའ་གཞུགས། ཡན་ཆུན་ཆོ་འདྲིས་ཤིང་མཐུན་པ། 亲挚，亲密，和睦：གྲོགས་བཤེས་མཇའ་

གུགས་ལྷན་པ། 挚友。

མཛའ་མཐུན། གློ་སེམས་མཐུན་པ། 亲密，友好；མཛའ་མཐུན་ཀྱིས་ཁབ། 友好国家。མཛའ་མཐུན་ཆིངས་ཡིག། 友好条约。མཛའ་མཐུན་སེལ་མེད། 亲密无间。མཛའ་མཐུན་འཁྱུས་ཆོགས། 友好代表团。མཛའ་མཐུན་རྟགས་རེས། 友爱互助。

མཛའ་ན་མོ། སྤྱིང་བཅེ་བའམ་སྤྱིང་ལ་སྤྱག་པའི་བུད་མེད། 爱妻，情妇。所热恋的女人。

མཛའ་སྤྱན། མཛའ་ཞིང་མཐུན་པའི་སྤྱན་མ། 亲爱的弟兄。

མཛའ་ཕྱོགས། སེམས་དགའ་བའི་གཉིན་ཕྱོགས། 亲朋，友党。

མཛའ་བ། མཐུན་པ་དང་ཉེ་བའམ་གུགས་པ། 形容词。亲近，和睦，友爱；ཕྱོགས་པ་མཛའ་བ། 亲近的朋友。མི་མཛའ་བའི་གཏམ་དང་ནྟམ་འཁྱར་ཉིན་རེ་རེ་འཕེལ་རེ་འཕེལ་དུ་ཡུར། 粗语恶态一天天地滋长起来。མིང་གི་ནྟམ་གངས་ལ་དགའ་འདུན་དང་། སྤྱིང་ཉེ། སྤྱིང་འདོད། བག་ཕེབས། གློ་ཉེ་བ། གློ་མཐུན། མཛའ་གུགས། མཛའ་པོ། ཡིད་གུགས། ཡིད་ཉེ། ཡིད་མཐུན། སེམས་མཐུན། སེམས་སྦྱུམ་བཅས་སོ།

མཛའ་བ་འབྱེད། མཐུན་པ་མི་མཐུན་པ་བཙོ་བ། 离间，诬诈；དུགས་ཤིང་བརྒྱབ་ནས་མཛའ་བ་འབྱེད་པ། 挑拨离间。

མཛའ་བོ། 名词。(1)ཕྱོགས་པོ། 朋友，密友。(2)མེ་བོ། 男朋友，丈夫。(3)སྦྱིར་བ་ཉེར་བཟུང་གི་ནང་གསེས་ཤིག། 亲和。藏历二十七值日会合神之一。

མཛའ་བོའི་ལྷ། (མཛའ་) སྤྱིང་མ་ལྷ་མཆོམས། 亲和神。房宿的异名。

མཛའ་བྲལ། (མཛའ་) དཔལ་པོ། 绝亲。敌人的异名。

མཛའ་མོ། 名词。(1)མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མོ། 女

朋友，妻。(2)(མཛའ་) ལྷ་ལྟར། 爱侣。水鸟的异名。

མཛའ་བཅེ། མཐུན་ཞིང་བཅེ་བ། 亲爱；མཛའ་བཅེ་ལྷན་པའི་གློ་མཐུན་ནྟམ་པ་ཚོ། 亲爱的同志们。

མཛའ་བཅེ་དམ་ཟབ། བཅེ་དུང་གི་འབྲེལ་བ་དམ་ཞིང་ཟབ་པ། 亲密；འཁྱུང་ཕྱོགས་མཛའ་བཅེ་དམ་ཟབ་ཅན། 亲密的战友。

མཛའ་བཤེས། གཉིན་ཕྱོགས། 密友，知心朋友；རང་གི་མཛའ་བཤེས་ནང་མ་ལ་ཡིད་ཆེས་པ། 相信自己的知心朋友。མཛའ་བཤེས་གཉིན་འདུན། 亲密无间。མཛའ་བཤེས་བཟང་པོ། 好朋友，良友。

མཛའ་སེམས། ཡན་ཚུན་དགའ་བའི་སེམས། 友情，爱情。

མཛའ་ལྷའི་ཕྱོགས་པོ། (མཛའ་) གཟའ་ལྷག་པ། 房宿之友。水曜的异名。

མཛར་བ། ལམ་རྒྱགས་ཀྱི་དོན་དུ་གོ་བའི་འཛར་བ་དང་འདྲ།

མཇུ་གྱ། མཇུག་གྱ་དང་འདྲ།

མཇུག་གྱ། (1)ཀྱང་ལག་གི་སྤྱར་མ་སྤྱི། 手指；足趾。(2)ལག་པའི་སྤྱར་མ་གཉིས་པ། 食指，第二手指。

མཇུག་གྱ་འཇུགས་ས། སྤྱར་མཇུག་འཇུགས་སའི་དམིགས་ལུལ། 可指之处，所指之处；མཇུག་གྱ་འཇུགས་ས་ཡོད་པའི་བྱས་ཆེས་ཁྱད་པར་བ། 有可以指出的显著成绩。

མཇུབ། བེ་སྤྱན་གྱི་བཤད་ཚུལ་ལྟར་སྤྱན་དཔུང་ལས་འབྱུང་བའི་ལུས་ཚད་འཇུབ་བྱེད་ཅིག། 名词。小卡。各人六指宽或张开食指和拇指两尖端间的长度。此《蓝琉璃论》中计算法，是藏医测量人体部位的长度单位。

མཇུབ་དབྱིས། གསེར་དངུལ་སྤགས་ཀྱི་སྤྱར་རྒྱུན་ཞིག། 韭菜叶金戒指。

མཐུབ་ཁྱིད། (1)དཔེ་ཐོག་ལ་མཐུབ་མོ་བཅུགས་
ཏི་སྒྲིབ་མ་ལ་གོ་དོན་ཁྱིད་པའི་དོན། 指讲，手指
而口讲。逐字逐句地讲解。(2)དོན་གནད་གང་
རུང་འདི་དང་འདི་ཞེས་མཛོན་སྐྱམ་མཐུབ་བཅུགས་
ཀྱིས་ཁྱིད་པ། 指引，指导。具体指点。

མཐུབ་གང་། ལག་པའི་སྐར་མ་གཉིས་པ་ལ་མཐུབ་
མོ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། དེའི་སེལ་མའི་རྒྱལ་པ་ཡོད་
མེད་མཚམས་ནས་ཆིགས་གསུམ་པའི་བར་གྱི་ཆ་
ཤས་དེ་ལ་མཐུབ་གང་ཟེར་བས་དེ་དང་སྐར་རྒྱལ་
གཞལ་བ་གཉིས་དོན་གཅིག་一食指。从食指尖端
指甲连皮处起至食指第三关节间的距离，与六
指宽度相同。

མཐུབ་རྒྱལ། (ཕལ་) གཤམ་དངུལ་སྐགས་ཀྱི་སྐར་
རྒྱལ། 细条指环，韭叶戒指。将纯金捶成韭叶
形细条，绕于指上作装饰者。

མཐུབ་རྩ། (ཕལ་) ཟངས་བཟོ་བའི་ཡོ་བྱང་མགོ་
སྒྲིབ་ཕྱེ་བྱ་ཅིག་ 斜面砧具。砧面倾斜略如指头，
故名。铜工用具。

མཐུབ་ཁྱེབས། ཆེན་པུ་རྒྱལ་སྐབས་མཐུབ་མའ་
ཁྱེན་རྒྱ་ཞིག་ 顶针。缝纫时护指用具：རག་ལས་
བཟོས་པའི་མཐུབ་ཁྱེབས། 黄铜顶针。

མཐུབ་ཆུང་། མཐེུ་ཆུང་། 小指；小趾。མིང་
གི་ནམ་གངས་ལ་ཐ་ཆུང་དང་མཐེུ་ཆུང་རྩ་།

མཐུབ་སྟོན། མཐུབ་མས་བད་སྟོན། 指示，指出；
བཀའ་སྒྲོབ་མཐུབ་སྟོན་གནད་པ། 给以指示，进
行指导。

མཐུབ་ཐེལ། མཐུབ་རེས་ཀྱི་ཐེལ་ཙ། 手印；མཐུབ་
ཐེལ་རྒྱལ་པ། 按手印。

མཐུབ་མཐོ། མཐེལ་མཐུབ་གཉིས་བརྒྱུད་པའི་
བར་གྱི་རིང་ཆད། 一虎口。大指尖与食指尖展
开之长度。

མཐུབ་རྒྱལ། ལག་པའི་མཐེ་ཙང་གི་འགྲམ་དུ་སྐར་

མོ་ཆུང་ཅུ་ཡོད་པའི་མི། 枝指，六指。手足畸形
的六指儿。

མཐུབ་མོ། 名词。(1)ཀྲ་ལག་གཉིས་ཀྱི་སྐར་མོ་
གཉིས་པ། 食指；二趾。特指手足第二指。མིང་
གི་ནམ་གངས་ལ་སྟོན་ཕྱེད་དང་། ལག་པའི་ཡལ་
ག། སྐར་མོ་བཅས་མོ། (2)སྐར་མོ། 指；趾。
泛指手和足的指头；མཐུབ་མས་གར་བསྟན་ཤར།
随手所指都是东。喻同“指鹿为马”。མཐུབ་
མའི་ཆིགས་དོག་ནང་ལ་བཀྲལ། 指头的指节朝里
屈。མཐུབ་བྱ་ལྔ་བཅངས་ལྷགས་ཀྱི་ཁྲ་ཆུར། 五指
并拢成铁拳。喻团结一致。

མཐུབ་མོ་འཐུགས་པ། འདི་དང་འདིའི་ཞེས་
མཐུབ་སྐར་ཐད་ཀར་སྟུན་པ། 指定，指向。

མཐུབ་མས་རི་སྟོན། འོ་ལ་ཆོད་ཀྱིས་ཐོགས་ཅམ་
སྟོན་པ། 指点，食指指山。意谓大略指出方向：
ཆད་རིག་གི་ཤེས་བྱ་མཐུབ་མ་རི་སྟོན་ཕྱེད་པ། 指
点科学知识的方向。ཞིབ་བརྟག་མེད་པར་མཐུབ་
མས་རི་སྟོན་ཕྱེད་མི་ཅུང་། 没有进行调查研究，
不可指点。

མཐུབ་བཅུགས། (1)དམིགས་ཕལ་གང་ཡིན་ཐད་
བཅུགས་སུ་རྩས་བཟུང་བའི་བད། 指定，直指。
直接指出：གནད་དོན་རྩ་མ་མཐུབ་བཅུགས་ཀྱིས་
རྩ་སྟོན་པ། 直接指出问题的症结所在。(2)མཐུབ་
མས་རིག་པ་སྟེ་ཐེ་གདོགས་བྱས་པའི་དབེ། 染指：
ཤ་མ་ཐོས་ཀྱང་ཤ་ཁུར་མཐུབ་བཅུགས་ཀྱིས་ཆོག་
肉虽未尝，汤曾染指。喻多少有所牵涉。

མཐུབ་ཅི། མཐུབ་མའི་ཅི་མོ། 指尖。

མཐུབ་ཆིགས། མཐུབ་མའི་ཆིགས། 指节。

མཐུབ་ཆུགས། མཐུབ་བཅུགས་དང་དོན་གཅིག་

མཐུབ་གཞུགས། (ཕལ་) གཞོང་གི་ཕྱེ་བྱ་ཅིག་
后斜凿刀。凿口前高后低的一种凿具。

མཐུབ་བཟོ་མགོ་སྟོན། (ཕལ་) མིང་གཞན་མཐུབ་

ངའི་མགོ་སྒྲིབ་ཡང་ཟེར་དྲེ་བཅས་པའོ་པའི་ལག་
ཆ་ཞིག་ 指型套头。铜工用具之一。

མཚུབ་ཤུབས། མཚུབ་མོའི་ཤུབས། 手指套；足
趾套。

མཚུབ་ཤུབས་ཕྱིབས་མ། ཀྱི་བ་སྐགས་ལས་
པའོ་པའི་མཚུབ་སྒྱིབ། 顶针。缝纫时用以护指
的皮质工具。

མཛེ། མ་ཤུའི་ནད་ཅིག་ 麻风病；མཛེ་ཐོག་པོ་ལ་
པཅེགས། 麻风病人生毒疮。喻同“雪上加霜”。

མཛེ་སྒྱ། མཛེ་ནད་ཀྱི་རིགས་ཤིག་ 白麻风。麻风
病之一。

མཛེ་ཁྲག་ མཛེ་ནད་ཀྱིས་ཤི་པའི་ཁྲག་ 麻风病死
者尸血。

མཛེ་ཁྲོད་འབྱམ། མཛེ་ནད་ཐོར་པ་མང་པོ་ཐོན་
པ་ཞིག་ 麻风疮，重麻风病。

མཛེ་ལྷུ་མ་བྲག་ཤིས། ལྷུ་མ་སྒྲན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ།
རྩ་བསྐྱ། ལྷ་རྩེས་པའི་ལ། ལྷུ་མ་པས་ཡན་ལག་
སྐགས་སུ་མཛེར་པ་སྒྱེས་པར་ཡན། 二叶兰。土名
银槐，亦名蒲莲。兰科药用草本植物名。味涩
性寒，治关节骨质增生。

མཛེ་ནད། ལུ་མེར་ནག་པོ་དང་གཉན་སྐྱ་པའི་པའོ་
གཉིས་འདྲེས་པ་ལ་བྱུང་བའི་སྐྱུས་པུས་པར་གྲུ་
པའི་ལུས་ཀྱི་གནས་ཀྱང་མ་རུང་བ་རུལ་ལྷག་ལྷར་
འགྱུར་པའི་ནད་དེ། ལྷ་གསེས་སུ་དབྱེ་ན་མཛེ་
ནད་རིགས་པའོ་བྱུང་དམ་སྐྱུ་ལྷ་ཅ་དུག་མཆིས་
སོ། 麻风。恶性黄水与疫虫巴尔巴达相结合，
再由毒龙支使所致全身肢节变形，皮肉溃烂的
一类恶疾，分十八种或三十六种。

མཛེ་པ། ལྷུ་མ་པ་མཛེ་ནད་ཅན། 麻风男子。

མཛེ་མ། ལྷུ་མེད་མཛེ་ནད་ཅན། 麻风妇女。

མཛེ་ལྷ། ལན་ལྷའི་རིགས་ཤིག་སྟེ། རྩ་ལན་ལྷ། ལྷ་
རྩེས་ཤིང་། ལྷུ་མ་པས་ཤི་རྩ་གཙོད་པ་དང་། ཁྲག་
འགགས་པ་བྱ། མ་ལི་ལྷ་མེར་ལྷུར་འདྲེན་པར་

བྱེད། 皮硝。硫酸钠盐类。入药味咸，性温，
功能去腐肉、通月经、拔除疮口黄水。

མཛེར་དུམ། ཤིང་གི་མཛེར་པའི་དུམ་བྱ། 木
疔块。

མཛེར་བ། 名词。(1)ཤིང་གི་ལྷགས་ནས་སྒྱེས་པའི་
འབྲས་ཞིག་ 树上小瘰癧。(2)ལུས་ཀྱི་པགས་པའི་
སྟེང་དུ་གཟེར་བྱ་གདབ་པ་དང་འདྲ་པའི་པགས་
ནད་ཅིག་སྟེ། དེ་ལ་ནད་གསེས་སུ་དབྱེ་ན། ར་
མཛེར་ལྷག་མཛེར་གཉིས་དང་། ལྷང་མཐེལ་སོར་
སུ་འབྱུང་པའི་མཛེར་ནག་པའི་རིགས་གསུམ་
མཆིས་སོ། 疣，赘疣，瘰癧。一种皮上丘疹，
状如钉在皮肤上的钉子。分山羊疣、绵羊疣和
生于脚底的蹠疣等类。

མཛེར་ཕྱན། ཤིང་མཛེར་རམ་ག་མཛེར་ལྷང་བྱ།
小木瘰，瘰癧。

མཛེར་བྱ། མཛེར་ཕྱན་དང་དོན་གཅིག་

མཛེས་ཀོང་། མཁུར་འཛུམ་གྱི་ཀོང་བྱ། 靨。颊
上酒涡。

མཛེས་ཀྱིང་། ལྷུ་མ་པ་པོ་མོ་གད་མོ་ཤོར་དུས་
འབྲས་པ་གཡས་གཡོན་དུ་འཆར་པའི་འཛུམ་ཀོང་།
靨，笑靨。笑时颊上现出的酒涡。

མཛེས་བྲག་ག། གཟུགས་མཛེས་པའི་བྲག་མདངས།
华美，艳丽。

མཛེས་སྒྱ། ལུས་མཛེས་པ། 身躯美好，端庄身材。

མཛེས་གྲགས། མཛེས་པའི་མིང་གྲགས། 艳名。
以美著名。

མཛེས་ཚོས། མིག་ལམ་དུ་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་
རྩ་ཚོས། 排场，讲究，表面美观。看起来漂亮
的形式。

མཛེས་ཚོས་མཚོར་སྟེག་ཅན། སྟེག་ཉམས་
ཁྱེད་སྟེགས་དང་ལྷན་པ། 妖艳者，俏丽的人。

མཛེས་འཛོམ། ལྷུ་མ་པའི་སྒྱེད་ལམ་མཛེས་པར་
བཟོ་བ། 美化，点缀，装饰；མོ་དང་སྟེ་ཁྱེད་ལ་

མངོས་འཛིན་བྱེད་པ། 装饰门窗。

མངོས་བློག་མངོས་བརྟེན་པ། ཡག་ཤོག་ཡག་
བརྟེན་པ། 锦上添花。好上加好。

མངོས་ལྗན། (མངོན) གཞུང་པ་སངས། 具美。
金曜的异名。

མངོས་སྐྱུག་ ཡིད་དུ་འོང་བའམ་མིག་ལ་མངོས་པ།
俊俏，美丽，俊秀；མངོས་སྐྱུག་ལྷན་པའི་ཡུལ་
ཐོངས། 风景优美。

མངོས་སྐྱུག་ཡིད་འོང་། མངོས་ཤིང་ཡིད་དུ་
འོང་བ། 美丽，美好。

མངོས་པ། བྱ་དང་མཚར་བ། 形容词。美丽，
好看，华丽；ཚོན་ཅིས་བྱིས་པའི་རི་མོ་མཚར་
ཞིང་མངོས་པ། 华丽的油画。གཞོན་ནུའི་ལང་
ཚོ་མཚན་དུ་མངོས་པ། 美丽的青春。ཡུལ་
ཁམས་མཚན་དུ་མངོས་པ། 极美丽的地方。ཁྱི་
གདུགས་ཉི་མ་ཀླན་ལ་མངོས་ཀྱང་། བྱ་ལྷག་པའི་
མིག་ལ་མི་མངོས། 万辐日轮都觉美，鸛鸛眼底
不好看。རིན་པོ་ཆེས་མངོས་པ་ལས་ཡོད་ཉན་གྱིས་
མངོས་པ་དགའ། 用学问装饰比用珠宝装饰的好。

མངོས་པའི་མ་ཅན། (མངོན) ཡོས། 具美伤者。
炒熟之粮食的异名。

མངོས་པར་གཤེགས་པའི་དཔེ་བྱད། སངས་
ལྷས་ཀྱི་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་གསེས་
ཤིག་ལྟེ། མངོས་པར་མཁས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མངོས་
ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བར་གཤེགས་པ། 行步严肃。如
来善令仪容美妙，感得步武优美之好。佛身八
十随好之一。

མངོས་པོ། མངོས་པ་དང་འདྲ།

མངོས་བྱད། (1)མངོས་པའི་གདོང་། 美貌。俊
俏的面庞。(2)མངོས་པར་བྱེད་པའི་ཡོ་བྱད་དམ་
རིས། 化妆品。

མངོས་བྱེད། (1)ཞིག་འཛིན་བྱེད་པ། 装饰，打

扮。(2)རྒྱན་ཆ། 装饰品。(3)(མངོན) ལུ་ཡོས་
ལོ། 癸卯年、水兔年的异名。

མངོས་ཐྱིན་བྱེད། (མངོན) ཨ་ག་ཏ། 施美者。沉
香、速香的异名。

མངོས་མ། བྱད་མེད་བཞིན་བཟང་མ། 名词。美
人。美丽的妇女。མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་སྟེད་མེད་
མ་དང་། གླང་ཆེན་འབྲས། ཞིག་མོ། ཡན་ལག་
མཚན་མ། ལུས་ལྷ། རི་དྲགས་མིག་ཅན་བཅས་སོ།

མངོས་མཚན། ལྟར་སྒྲུང་གི་འདྲ་ཆགས། 装模
作样，外表好看；མངོས་མཚན་གྱི་འཆས་པོ།
表面和气，一团和气。གཞན་གྱི་མིག་སྒྲར་མངོས་
མཚན་བྱེད་པ། 在人前装模作样。ཁའི་མངོས་
མཚན་ཅས་དུ་འདི་སྟེད་ཞུས་པ། 装模作样地说了
这番话。

མངོས་མངོས་བྱེད། (1)འཛིན་བྱེད་པ་སྟེ་དབུས་
གྱི་ཕལ་སྟེད་ལ་མངོངས་བྱེད་པ། 假客气，表面装
得象样。(2)མངོས་པའི་རྣམ་འགྱུར་ཆེད་དུ་སྟོན་
པ། 献媚，故作妖艳。

མངོས་བཟང་། རྣམ་པ་མངོས་ཤིང་གཤིས་ཀ་
བཟང་བ། 美满，贤淑；ཁྱིམ་ཐབ་མངོས་བཟང་།
美满的夫妇。

མངོས་ལམ། མིག་སྒྲར་མངོས་ཆས། 虚华，面子
漂亮；ལྟར་སྒྲུང་མངོས་ལམ་གྱིས་མི་ཕན་པ། 貌似
中看，没有益处。ཕྱི་ལུས་ཅམ་དུ་མངོས་ལམ་
བྱེད་པ། 外表做得好看。

མངོས་ལེགས། མངོས་ཤིང་ལེགས་པ། 美妙，精
美；ཆོང་ཚོག་མངོས་ལེགས། 精美商品。ཁང་པ་
མངོས་ལེགས། 精美房屋。ཁྲིངས་འཁོར་མངོས་
ལེགས། 精美汽车。

མངོས་གཤེགས་ཀྱི་དཔེ་བྱད། མངོས་པར་
གཤེགས་པའི་དཔེ་བྱད་དང་དོན་གཅིག་

མཛོ། 名词。(1)ཐང་དང་། འབྲེའམ་གཡག་དང་།
བ་མོ་འདུས་པ་ལས་བྱང་བའི་ཕྱགས་རིགས་ཤིག
犏牛。公黄牛和母牦牛或公牦牛和母黄牛杂交
所生者：མཛོ་འགྲོ་བ་མི་རིག་ཤིག་འགྲོ་བ་རིག
不见犏牛跑，却见虱子爬。喻见小不见大。
མི་བརྒྱ་ལ་སེམས་པ་བརྒྱ། མཛོ་བརྒྱ་ལ་རྩ་ཙ་
ཉིས་བརྒྱ། 百人百条心，百牛角二百。意谓人
多心不齐。(2)མཛོ་པ། 公犏牛。

མཛོ་ཁལ་ར་འགེལ། ལས་འགན་སྐྱེས་མི་ཐེག་
བཞིན་དུ་དགྲི་བའི་དབེ། 牛馱羊馱。喻给予担当
不起的任务：འཁོས་བབས་དང་མི་མཐུན་པའི་
མཛོ་ཁལ་ར་འགེལ། 牛馱使羊馱，气力不相称。

མཛོ་ཁལ་ལྷག་ཁལ། མཛོ་ལ་མཛོ་ཁལ་དང་ལྷག་
ལ་ལྷག་ཁལ་ཏེ། ལས་འགན་སྐྱེས་གང་ལ་དེ་
འཆམ་འགེལ་བའི་དབེ། 牛馱羊馱。牛馱牛馱，羊
馱羊馱。喻轻重适宜：རང་འཁོས་དང་འཆམས་
པའི་མཛོ་ཁལ་ལྷག་ཁལ་སོ་སོར་དགྲི་བ། 牛馱
羊馱，量力分别使用。

མཛོ་ལྷ་པ། མཛོ་གདོང་དཀར་པོ། 白额犏牛。

མཛོ་ཁྱོད། ལྷ་ལོ་མ་བདུལ་བའི་མཛོ་རར་མ། 猛
牛。性情猛烈，未经调教的犏牛。

མཛོ་སྐང་། ཆ་བ་མཛོ་སྐང་ལྷོ་རྩོད་ཞིག་བོད་
རང་སྐྱོང་ཁྲུངས་ཀྱི་ཤར་རྒྱུད་དུ་ཡོད་ཅིང་རྒྱལ་མོ་
རྒྱལ་ཆུ་རྩོད་དེ་བརྒྱུད་ནས་འབབ། རྩོད་མི་
དམངས་སྤྱིད་གཞུང་གི་ལ་མདའ་རུ་ཡོད། 左贡。
县名。在西藏自治区东部，怒江贯穿其境。县
人民政府驻汪达。

མཛོ་ཐུན་ཐལ་བས་བཅད་པ། བར་བཅད་
བའམ་ལམ་བཀག་པའི་དབེ། 蛙拦牛路。喻同“螳
臂当车”。

མཛོ་གཉའ་ཐུལ། མོན་མཛོ་གཉིས་གཉའ་ཐུལ་
བ། 双牛负轭，双牛抬杠。用一根横木加于两
头犏牛肩上，使相连并耕。

མཛོ་གདང་། མཛོ་དང་དང་འད།
མཛོ་བདག་ལ་མཛོ་རྒྱས། ཆ་རྒྱས་ཆ་ཆང་ཡོད་
མཁན་ལ་གཞན་གྱིས་རྒྱས་མངའ་ཡོད་ཁལ་བྱས་
པའི་དབེ། 牛王门前谈牛经。意谓在行家面前
显示本领。喻同“班门弄斧”：ཁོས་ང་ལ་ངའི་
ནང་གི་གནས་ཚུལ་བཤད་པ་ནི་མཛོ་བདག་ལ་མཛོ་
རྒྱས་བཤད་པ་ཞིག་རང་རེད། 他当着我谈我家庭
的情况，实在是牛王门前谈牛经。

མཛོ་རྩང་། མཛོ་མང་པོ་སྟར་བསྐྱེགས་ཏེ་འདྲགས་
བྱེད་ཀྱི་ཐག་པ། 犏牛脚索。从足部成行拴系犏
牛的绳子。

མཛོ་རྩ། (1)ལྷགས་གཟེར་བྱག་ཅན་ནམ་ཁྱག་པ་
ཅན། 鸱嘴丁。门箱等加锁处的铁环钉。(2)སྤྲོན་
དབྱེད་ལས་བཤད་པའི་ལུས་ཀྱི་རུས་པའི་བྱེ་བྱག་
ཅིག་ 牛鼻骨。人体胸椎骨尖。

མཛོ་དཔོན། མཛོའི་དོད་མ་བྱེད་མཁན། 牛官。
对管牛人的敬称。

མཛོ་ཐུལ། ཐག་པས་སྐྱེལ་བའི་མཛོ་གཉིས། 双牛。
用绳子拴系着的两头犏牛。

མཛོ་མོ། ཐང་དང་འབྲེའམ། གཡག་དང་བ་མོ་
འདུས་པ་ལས་བྱང་བའི་མོ་ཕྱགས་རིགས་ཤིག་ 名
词。母犏牛。公黄牛和母牦牛或公牦牛和母黄
牛杂交所生者。

མཛོ་མོ་མཁར། མཛོ་སྤྲོན་ཁོངས་གཏོགས་ས་
གནས་ཤིག་བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་མཁན་འདུས་འདས་
ཤིང་སྐུ་གདུང་ཡང་འདི་ན་བཞུགས། 佐莫喀。青
海省境一佛教圣地。十五世纪中，修建色拉寺
的大乘法王，即在此地圆寂，遗体塔亦在此处。

མཛོ་མོ་རྩ་ཆེ། མཛོ་སྤྲོན་ཞིང་ཆེན་ཁོངས་མཛོ་སྤྲོ་
བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁལ་གྱི་ཐུང་ཏེ་རྩོད་གི་རི་བོ་
ཞིག་ 作穆努则。青海省海南藏族自治州同德县
一山峰名。

མཛོ་མོ་ཕིང་། ཤིང་སྤྲོན་གྱི་རིགས་ཤིག་སྟེ། ར་

ཁ། ལྷ་རྩེས་སྟོམས། ལུས་པས་ཁག་རྒྱ་བ་དང་།
ཁག་ཚད་སེལ། བྱད་མེད་ཀྱི་ཁག་ཚབས་ལ་ཡན།
苏木。别名鬼见愁。豆科木本植物。入药味苦，性
平，功能活血、清血分热邪、治妇科恶性血分病。

མརྩ་མའི་རྩལ། མརྩ་མའི་ཕུ་ག། 牝犏犏。

མརྩ་གཡང་པོ། (ཕུལ) བཞེན་པར་འོས་པའི་དུལ་
མ། 牝犏。性格驯善稳重，可供乘骑的犏牛。

མརྩ་ར། མརྩ་དང་མརྩ་མོ་འབྲུག་ས། 犏牛圈。

མརྩ་བད། འོ་གསུམ་འོན་པའི་མརྩ་མི་མེང་། 三岁
牝犏牛。

མརྩ་ག རྩལ་མགོ་དང་འད།

མརྩ་ད། ①མརྩ་པའི་སྒྲུལ་ཚིག་ ②名词。(1)དངོས་
རིགས་གསལ་འཛིག་གས་འཛིག་སའི་ཡུལ། 库，
藏，仓，仓库：བང་མརྩ་ད། 仓库。ཤོད་མརྩ་ད།
楼下仓库。ཚིག་མརྩ་ད། 辞典。དཔེ་མརྩ་ད།
ཁང་། 图书馆。ཕུག་མརྩ་ད། 管家。(2)ཚིགས་
བཅད་རྩམ་རྩལ་ཞིག་སྟེ། བརྩ་བྱ་དུ་མ་དང་ཡན་
ཞིང་གཅོད་མཚམས་སྒྲ་ཚིགས་པའི་དོན་ནས་ཤོ་འོ་
ཀ་དང་། བྱ་ཚིག་མང་ཉུང་ངེས་གཟུང་མེད་པའོ།
仓储。修辞法构成偈颂的格式之一。若干含
义分若干段，各段所有颂及动词多少不定者。
(3)<ཀྟེཎ་འམ་ཀྟེཎ> ཚོས་མཛོན་པ་མརྩ་ད། 藏，俱
舍。有时为俱舍论之略称。

མརྩ་དྲི་འགོ་བ། བང་མརྩ་དྲི་གཉིས་པའམ་
ཕུག་མརྩ་ད། 司库。仓库保管员。

མརྩ་ཁང་། རྒྱ་ནོར་འཛིག་སའི་ཁང་བ། 储藏
室，库房，仓库。

མརྩ་གོས། འབྲུག་ཚང་འཁོར་གྱི་རི་མོ་ཡོད་པའི་
གོས་ཆེན་མེར་པོ་ཞིག་ 库缎。黄色团龙缎。

མརྩ་དཔོ། རྩལ་ཞིག་སྤྱི་ཁོན་ཞིང་ཆེན་ཁོངས་
ར་བ་པོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་གྱི་བྱང་དོན་ལུ་
ཡོད། རྩལ་མི་དམངས་མིད་གཞུང་དེ་ལྟར་ཆ་

དགོན་མོང་རལ་དུ་ཡོད། 若尔盖。县名。在四川省
阿坝藏族自治州北部。县人民政府驻达扎寺镇。

མརྩ་དཔོ། ཚོས་མཛོན་པ་མརྩ་དྲི་འགོ་བ།
《俱舍论释》。一佛书名。

མརྩ་ཆེན། བང་མརྩ་ཆེན་པོ། 大库，内库。

མརྩ་རྩལ། རྩལ་ཞེས་པའི་གོས་ཆེན་བྱེ་བྲག་པ་
ཞིག་ 内库金丝缎，上品金丝缎。

མརྩ་བདགས། ཁ་བདགས་ཡག་པོ་ཞིག་ 内库
哈达。上品特制丝质哈达。

མརྩ་ལྗན། (མརྩ) (1)སེལ་འབྱུང་གི་ཤིང་། 石榴
树的异名。(2)གཙུག་ལག་ཁང་གི་གཞི་ར། 寺庙
屋脊宝顶的异名。(3)རྒྱ་གར་གྱི་གསལ་ཡུལ། 古
印度憍国毗阇国的异名。

མརྩ་ལྗན་མ། རི་བྱའི་རྒྱང་མ། 具藏女。金星
仙人之妻。

མརྩ་བ། ཕུག་མརྩ་ད། 名词。管仓库者，司库，
管家。

མརྩ་དཔོན། བང་མརྩ་དྲི་འགོ་བྱེད་པོ། 司库
长。仓库保管头目。

མརྩ་ལྷ། སྤྱིན་མཚམས་གྱི་སྤྱ། 眉间白毫。

མརྩ་བྱེད། (མརྩ) བྱེད་ཤིང་། 库主。甘蔗的
异名。

མརྩ་རྩལ། བང་མརྩ་དྲི་སྤྱག་མ། 内库。

མརྩ་དཔོན། (1)ཕུག་མརྩ་ད། 司库，管家。
仓库保管员。(2)རྒྱ་གར་གྱི་ས་ལ་ཞེས་པའི་ཡུལ།
古印度憍萨罗国。

མརྩ་ལུས། (མརྩ) རྩལ་ཤིང་། 库身。芭蕉的
异名。

མརྩ་སྤྱི་རྒྱ། གཞི་སྤྱི་རྩམ་རས་ཀྱིས་བཟོས་པའི་
དུལ་དུ་ཉིང་ཉིང་གཅིག་དང་། མཐའ་སྤྱི་དུ་
མཐོན་བྱའི་ཚོམ་བྱ་བསྐྱགས་པ་ཚོན་མཛོད་སྤྱི་རྒྱ་
ཞིག་ 牛项铜铃。在犏子所制项带上缝缀海贝为
饰，下悬小铃，系于耕牛颈上以作装饰者。

མཛེལ་བྱ། 名词。(1)རི་དྲགས་སྐྱེས་འཛིན་བྱེད་
ཀྱི་བྱ། 网罟，陷阱。(2)སྐྱ་དྲུག་བྱི་སྐྱུག་གམ་
སྐད་འཛོང་མའི་བྱ། 私生子或娼妓所生子。

འཛག་གེ་འཛེག་གེ། རིམ་པ་འཛེག་བའམ་
འཁྲུགས་པའི་ཆུལ། 错乱，混淆：དངོས་རིགས་
ལེགས་ཉེས་མང་པོ་མཉམ་འདྲེས་ཀྱིས་འཛག་གེ་
འཛེག་གེར་སྤང་བ། 各种好的坏的东西混淆在
一起。འཛག་འཛེག་སྐྱངས་པ། 杂乱堆放。

འཛག་སྒྲིང་། (1)ཐིགས་པ་བཟེད་མའི་སྒྲིང་སྒྲིང་།
接滴漏器。(2)ཐིག་ལེའི་འཛག་སྒྲིང་། 滑精囊。

འཛག་པ། (ཐ་མི་དང་པ) ཟག་པ། འཛག་པ།
འབབ་པའམ། ལྷུང་པ། འཛིར་པ། 滴漏，浸漏：
ཆུ་འཛག་པ། 漏水。ཐིག་ལེ་འཛག་པ། 遗精。
མཆི་མ་འཛག་པ། 堕泪。

འཛག་བྱེད་ཤིང་། (མཛེན) ལ་སྐའི་ཤིང་པམ་ཙུ་
ཏའི་ཤིང་། 能漏树。阿摩罗树、芒果树的异名。

འཛག་འཛེག་ འཛག་གེ་འཛེག་གེའི་བསྐྱུས་མིང་།

འཛང་འཛང་། (ཟུལ) དངུལ་སྐྱེས་དཀོན་པོ་
བྱང་སྟེ་ལག་ཐོགས་པ། 拮据，穷困：དེང་སང་
འཚོ་ཆས་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་ལག་འཛང་འཛང་
མེད། 现在生活资料都不拮据。

འཛང་མེ་བ། (ཟུལ) དཀོན་ཅམ། 相当拮据：
དེང་སང་ངེད་ལ་དངུལ་ལག་འཛང་མེ་བ་ཞིག་ཡོད།
近来我手头现钱相当拮据。

འཛངས་པ། (རྫིང) ཟད་པ་དང་གཏུགས་པ། 耗
尽，用完。

འཛད་མཐའ་མེད་པ། ཟད་ཆུ་མེད་པ། 无穷：
ཆུ་དངོས་གང་དགོས་འཛད་མཐའ་མེད་པ་འདོན་
ཆུ་ཡོད། 所需财物取之不尽。རྫིག་གྲ་འཛད་
མཐའ་མེད་པ། 纠纷无穷。

འཛད་པ། (ཐ་མི་དང་པ) ཟད་པ། འཛད་པ།

རྫིགས་པ་དང་གཏུགས་པ། 衰败，耗尽，完尽：
དངོས་པོ་རྫུམས་ཟད་པ། 财物耗尽。སྐྱུམ་ཟད་
མར་མ། 油干的灯火。ཐབས་ཟད་པ། 没办法。
ཟད་མི་ཤེས་པ། 没有个完。དེ་ཙམ་གྱིས་ཟད། 仅
此而已。དེར་མ་ཟད། 不但如是。

འཛད་སྒྲིང་། བཟི་ཆགས་མི་དམ་པའི་བེད་སྒྲིང་།
消费，耗费。

འཛད་མེད་རིམ་འཁྱུང་། རྒྱན་མི་འཆད་པར་
འབྱུང་བ། 层出不穷：བཙན་འཁྱུལ་ལ་རོ་སྒྲིལ་
བྱེད་པའི་འཐབ་འཛིང་འཛད་མེད་རིམ་འབྱུང་དུ་
ཡོད་པ། 反侵略斗争不断发生。

འཛན་དཀའ། (རྫིང) སྦྱར་དཀའ་བ། 不易和合，
难于和好。

འཛན་པ། (རྫིང) མཛེལ་བ། 亲爱，友爱。

འཛན་པོ། (རྫིང) བཙོད་བྱེད་དམ་ཞུས་པ། 男子。

འཛན་མ། (རྫིང) བཙོད་བྱེད་མ་བྱང་མེད། 妇女。

འཛབ། ལེགས་སྐྱར་སྐད་རྒྱུའི་བྱར་ཆག་བཞས་
པ། 念诵。

འཛབ་བཞས། སྐྱེས་བཞས་པ། 念咒。

འཛབས། གོས་རིང་ཐུང་གི་དུགས། 名词。衣服
长短，衣服长度：ཐུ་པ་འཛབས་རིང་བ། 很长的
袍子。

འཛམ་གྲགས། བོད་མདའ་ཐུང་ལ་སྦྱོར་པ་ཞིག་
短筒明火枪。长仅尺许，枪筒粗大的鸟枪。

འཛམ་གླིང་། (1)འཛིག་རྟེན། 世间，世界：
འཛམ་གླིང་གི་ཅེ་ཐོག་ 世界屋脊。འཛམ་གླིང་གི་
ཞི་བདེ། 世界和平。འཛམ་གླིང་དམག་ཆེན། 世
界大战。(2)འཛམ་བྱ་གླིང་གི་བསྐྱུས་མིང་།

འཛམ་གླིང་རྒྱན་རྒྱག་མཚོག་གཉིས། རྒྱན་
རྒྱག་མཚོག་གཉིས་དང་དོན་གཅིག

འཛམ་གླིང་རྒྱང་ཅ། རྫོ་གླིང་དབུས་མ་དེའི་བྱང་
མ། གངས་ལྗན། གམ་ལྷ་ལ། རྒྱ་ནག་ལི་ཡུལ།

玉县境内一河流名。

འཇིན་ཚས། གློ་ལ་འཇིན་པའི་ཚས། 默记之文：
དགེ་འདུན་པའི་ཚོགས་དབུས་སུ་འཇིན་ཚས་རྣམས་
ཐོགས་མེད་དུ་སྒྲུབ་བྱུང་། 在僧众集会中，能
够流利背诵默记的经文。

འཇིན་གཏོར། དགོས་གལ་ཆེ་དུས་འབྲལ་དུ་
འབྱལ་བའི་གཏོར་མ། 临时朵马，托事食子。佛
教徒祷告神佛的一种供品。

འཇིན་སྒྲངས། (1)ཡུལ་ཅན་གྱིས་ཡུལ་ཇི་ལྟར་
འཇིན་པའི་ཚུལ། 感受。内心对外境生起感觉的
情况：དམིགས་པ་འཇིན་སྒྲངས་ཀྱི་བྱད་པར། 对事
物的看法不同。(2)ལག་དུ་འཇིན་པའི་ཐབས་
ཤེས། 掌握的姿势，拎拿的方式。

འཇིན་སྒྲངས་ཀྱི་ཡུལ། གློ་ཇི་ལྟར་བཟུང་བ་
ལྟར་གྱི་ཡུལ་ཏེ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་ལྟ་བུ་ནི་བྱམ་
འཇིན་མིག་ཤེས་དང་། བྱམ་འཇིན་རྟོག་པའི་
འཇིན་སྒྲངས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་འོ། 感受境。
心识所感受之对境。如瓶，乃感受瓶之眼识及
其寻思之对境。

འཇིན་ཐབས། (1)གློ་ལ་འཇིན་ཚུལ། 认识，看
法，见解。(2)ལག་དུ་འཇིན་པའི་ཐབས་ཤེས། 拎
拿的方法，掌握的姿势。

འཇིན་ཐམ། དངུལ་དང་དངོས་པོ་ཡར་རྩུང་སྤྲད་
པ་དེ་བྱང་ཞེས་པར་སྒྲིབ་ཡི་གོ། 盖印收据。收到
银钱财物后加盖图章的收据。

འཇིན་མཐུ། གཟུང་བུ་དེ་དང་དེ་འཇིན་པའི་རུས་
པའམ་སྒྲིབས། 记忆力。

འཇིན་དམ། བྱན་འཇིན་སོགས་ལ་བརྒྱབ་པའི་ཐེལ་
ཅོ། 印据。盖章的字据。

འཇིན་རྩམ། ཁ་ནང་དུ་ཁོ་ནར་ཕྱོགས་ནས་འཇིན་
པའི་རྣམ་པ་སྟེ། ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་
ཉིད་དུ་གྱུར་པ། མིག་ཤེས་ཉམས་སྒྱུར་གི་རང་རིག་

ལྟ་བུ། 了相，能取行相。面向内心进行了别
的相状，了别对境之识所有自体，如领略眼识
之自证分。

འཇིན་བ། ①(པ་དད་པ) བཟུང་བ། གཟུང་བ།
ཟུང་། (1)འཆང་བ། 擒着，掌握，执持：
ཁས་ཁྱངས་ནས་དམ་པོར་འཇིན་བ། 承认了就坚
持。ཁྱོད་གྱི་ལག་པས་བཟུང་བ་དེ་དམ་པོར་ཟུང་
ཞིག 你要紧紧地擒住手中拿着的那件东西！ཉི་
འཇིན་དང་ཟླ་འཇིན། 日月食。བདག་གིས་འཇིན་
བ། 我执，执我所，执为我所有。(2)གློ་ལ་
འཇིན་པའམ་འཇོག་བ། 默记，记忆。心中记取：
ཆིག་དོན་ཆང་མ་གློ་ལ་འཇིན་བ། 全部词义记在
心中。ཉིན་རེར་དཔེ་ཆ་གོག་ཏུ་ལྟ་རེ་བཟུང་ཡོད།
每天默记五篇书。(3)འཇིན་བ། 取，认定，识别：
མིག་གིས་གཟུགས་འཇིན་པ་དང་ན་བས་སྒྲ་འཇིན་
བ། 目能识别色，耳能识别声。རེ་བྱ་མིག་འཇིན།
查表。ཐོབ་ནོར་གྱིས་ཉི་ཀང་འཇིན་དགོས། 从商
数检日随表。②名词。(1)ཆགས་པ་དང་ཞེན་
བ། 贪恋，耽着，爱好，怪吝：ཁོ་ལ་ཕ་ཡུལ་གྱི་
འཇིན་པ་ཆེན་པོ་འདུག 他对家乡十分喜爱。
(2)ཁ་སྤྲད་སྤང་ལ་སྟེ་བའི་བོང་ང་ནག་པོ་མེ་རྟོག་
དཀར་ཤས་ཅན་འཆར་བ་ཞིག་སྟེ། ནང་གསེས་སུ་
དབྱེ་ན་ལོ་ཀང་མེ་རྟོག་གསུམ་ལ་ཕྱི་འཇིན་དང་།
ཅ་པ་ནང་འཇིན། འབྲས་བུ་དང་ལྷ་གུར་གསང་
འཇིན་བཅས་བཞེད། རུས་པས་རིམས་ནད་དང་།
གཉན་ཆད། གག་སྟོག་བཅས་འཇོམས། 白花草乌。
生于高山草地的一支蒿。花白色，全株皆可入
药。叶茎及花三者别称外持，地下茎别称内持，
种子及芽别称密持。功能治瘟疫、热毒、喉蛾、
疗毒等。(3)དབང་ལག་ 佛手参。俗名铁脚板。
(4)སེམས་བ། 识，能取。

འཇིན་པའི་རྩ། ལུས་ཅའི་བྱེ་བྲག་ཅིག 能取脉。